

SLOVENSKÁ OBCHODNÁ INŠPEKCIA
Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj
Obrancov mieru 4675/6, 080 01 Prešov

Číslo: P/0171/07/22

Dňa: 07.11.2022

ROZHODNUTIE

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako príslušný správny orgán podľa § 3 ods. 4, § 4 ods. 1, 2 písm. h) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v súlade § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

r o z h o d o l t a k t o :

účastníkovi konania: **GABE v.o.s.**
sídlo: **Hlavná 137, 080 01 Prešov**
IČO: **31 652 042**

(ďalej len „účastník konania“)

pre porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“)

- vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ku ktorému došlo tým, keď kontrolovaná osoba vo vykonanom kontrolnom nákupe nevydala doklad o kúpe výrobku - *1ks cigarety značky L&M modré v cene 4,30 €/ks*, zakúpených vo vykonanom kontrolnom nákupe osobou mladšou ako 18 rokov (Andrea M., 16 rokov) účtovanom v hodnote 4,30 eur

a pre porušenie zákazu podľa § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“)

- zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, ku ktorému došlo tým, keď vo vykonanom kontrolnom nákupe bol tabakový výrobok - *cigarety zn. L&M modré*, v hodnote 4,30 eur odpredaný osobe mladšej ako 18 rokov (Andrea M. vo veku 16 rokov),

čo bolo preukázateľne zistené pri výkone kontroly zo dňa 23.08.2022 vykonanej inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj (ďalej len „inšpektori SOI“) v prevádzkarni: **Trafika GABE (Kolégium), Hlavná 137, 080 01 Prešov** zameranou na dodržiavanie platných právnych predpisov pri predaji, dodávaní výrobkov a poskytovaní služieb na vnútornom trhu, za čo mu

u k l a d á

podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa pokutu vo výške **800,00 €**, slovom **osemsto eur**, ktorú je účastník konania povinný zaplatiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia príkazom na úhradu na účet: Štátna pokladnica, č. ú: SK57 8180 0000 0070 0006 5068, **VS – 01710722**.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 23.08.2022 vykonali inšpektori SOI kontrolu dodržiavania platných právnych predpisov pri predaji, dodávaní výrobkov a poskytovaní služieb na vnútornom trhu v prevádzkarni: Trafika GABE (Kolégium), Hlavná 137, 080 01 Prešov, pri ktorej boli zistené nedostatky, za ktoré účastník konania zodpovedá. Z obsahu inšpekčného záznamu je zrejmé, že v čase kontroly účastník konania nevydal doklad o kúpe výrobkov – *1ks cigarety značky L&M modré v cene 4,30 €/ks*, zakúpených vo vykonanom kontrolnom nákupe osobou mladšou ako 18 rokov (Andrea M., 16 rokov) účtovanom v hodnote 4,30 eur v žiadnej forme, čím sa účastník konania dopustil správneho deliktu podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov.

Inšpektori SOI vykonávajú kontroly za účelom zistenia, či predávajúci, dodávatelia, výrobcovia, resp. dovozcovia dodržiavajú povinnosti a zákazy, vyplývajúce im zo zákona o ochrane spotrebiteľa alebo právnych aktov Európskych spoločenstiev v oblasti ochrany spotrebiteľa. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrola SOI spočíva v porovnaní zisteného skutočného stavu so stavom predpísaným, to znamená ustanoveným všeobecným záväzným právnym predpisom. Vyhodnotením tohto porovnania je výsledok kontroly z ktorého musí byť zrejmé, či zistený skutkový stav vyhovoval alebo nevyhovoval predpísanému stavu. Z tohto pohľadu je rozhodujúci stav zistený v čase kontroly, z ktorého jednoznačne vyplýva porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov.

Za zistené nedostatky, a tým aj za preukázané porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov citované vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá v plnom rozsahu účastník konania ako predávajúci v zmysle § 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa a ako právnická osoba, ktorá predáva tabakové výrobky v zmysle zákona o ochrane nefajčiarov.

Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania oznámené listom spis. zn.: P/0171/07/22 zo dňa 10.10.2022 (ďalej len „oznámenie o začatí správneho konania“) úspešným doručením do jeho elektronickej schránky prostredníctvom portálu www.slovensko.sk dňa 10.10.2022.

Podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) mal účastník konania možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Svoje procesné právo účastník konania do vydania rozhodnutia nevyužil a k oznámeniu o začatí správneho konania sa nevyjadril.

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, ako vecne a miestne príslušný správny orgán preskúmal podklady rozhodnutia v celom rozsahu a dospel k záveru, že účastník konania ako predávajúci, to znamená osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet, je povinný zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako mu ich ukladá zákon.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, v ktorom je uvedené: a) obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby, b) adresa prevádzkarne, c) dátum predaja, d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby, e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o používaní elektronickej registračnej pokladnice“) „je podnikateľ povinný evidovať tržbu v elektronickej registračnej pokladnici alebo v systéme e-kasa prostredníctvom pokladnice e-kasa klient bez zbytočného odkladu po jej prijatí“.

Doklad o kúpe výrobku nebol účastníkom konania vydaný v žiadnej forme, t.j. ani vo forme náhradného dokladu – paragónu, a to aj napriek skutočnosti, že v čase kontroly sa v prevádzkarni nachádzala funkčná elektronickej registračná pokladnica. Nevydaním dokladu o kúpe výrobku, účastník konania porušil ust. § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vydanie dokladu o kúpe výrobku je nevyhnutné najmä pri kontrole obsahu a hodnoty nákupu a pri uplatnení práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady konkrétneho výrobku, pričom jeho absencia môže sťažiť, ba dokonca aj zmať spotrebiteľovi prípadné budúce uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady výrobku. Doklad o kúpe výrobku totiž predstavuje jeden z najdôležitejších dôkazov o právnych vzťahoch medzi predávajúcim a spotrebiteľom (kupujúcim), ktoré vyplývajú z prevažne anonymne uzatváraných kúpnych zmlúv. Zároveň je doklad o kúpe pre spotrebiteľa nevyhnutný pre následnú kontrolu správnosti účtovania cien zakúpeného tovaru a jej prípadnú reklamáciu, ale najmä pri uplatnení práv spotrebiteľom. Doklad o kúpe je základný dokument, ktorý predávajúci vyžaduje pri uplatňovaní práv od spotrebiteľa a slúži pre obidve strany ako dôkaz.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov *sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov.*

Podľa § 6 ods. 4 zákona o ochrane nefajčiarov, *každý, kto predáva tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov.*

Podľa § 2 ods. 4 písm. a) zákona o ochrane nefajčiarov *tabakové výrobky sú výrobky podľa osobitného predpisu.*

Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov *sa za tabakový výrobok považuje výrobok, ktorý sa môže spotrebúvať a pozostáva aspoň čiastočne z tabaku alebo aj z geneticky modifikovaného tabaku.*

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa *je SOI na základe písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby oprávnená vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja a povinnosti odopretia predaja podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov za prítomnosti maloletej osoby.*

Účastník konania sa svojim konaním zároveň dopustil aj porušenia ust. § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov odpredaním tabakových výrobkov osobe mladšej ako 18 rokov.

Účelom zákona o ochrane nefajčiarov je ochrana ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej látky a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, zároveň aj ochrana ľudí pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia. Neopomenuteľným cieľom je aj ochrana osôb mladších ako 18 rokov pred škodlivými účinkami fajčenia a pred vznikom závislosti od nikotínu ako škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabakových výrobkoch.

Na základe vyššie uvedených skutočností zákon o ochrane nefajčiarov ukladá každej osobe, ktorá predáva tabakové výrobky alebo výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, povinnosť vo forme zákazu, nepredávať takéto výrobky osobám mladším ako 18 rokov a ich predaj takejto osobe odmietnuť. Zákon o ochrane nefajčiarov explicitne neuvádza právo predajcu na vyžiadanie dokladu, ktorý by preukazoval dosiahnutie plnoletosti kupujúceho, no predajca má zákonnú povinnosť nepredať neplnoletému tabakový výrobok, a preto v prípade pochybností o veku si musí od kupujúceho vyžiadať doklad - napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz a pod. Preukázanie veku kupujúceho je jedným z opatrení, ktoré slúži na zabezpečenie splnenia zákonnej povinnosti predajcu.

Zákonodarca ponechal predajcovi možnosť slobodnej voľby, akým spôsobom bude od kupujúceho požadovať preukázanie plnoletosti. Zároveň je nevyhnutné poznamenať, že možnosť voľby, akým spôsobom bude preukazovať svoju plnoletosť je ponechaná aj kupujúcemu.

Vizuálna kontrola dokladu totožnosti kupujúceho (so zameraním na jeho vek) nie je v prípade predaja tabakových výrobkov porušením ochrany osobných údajov kupujúceho.

Správny orgán zhodnotil jednotlivé dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že porušenie povinností predávajúceho bolo objektívne preukázané. Správny orgán sa zároveň riadil zásadou zákonnosti, v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Správny orgán dodržal zásadu materiálnej (objektívnej) pravdy spoločne so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 Správneho poriadku.

V zmysle § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov je správne orgánu uložená obligatórna povinnosť pristúpiť k uloženiu sankcie za nerešpektovanie zákazu predaja tabakových výrobkov.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa správny orgán uložená pristúpiť k uloženiu sankcie predávajúcemu za porušenie povinností podľa citovaného zákona, ktoré v danom prípade bolo preukázané. Pre konštatovanie, či k porušeniu povinnosti ustanovenej zákonom došlo je rozhodujúci skutkový stav zistený v čase kontroly.

Z judikatúry správnych súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8Sžo/40/2012 zo dňa 22.08.2013, rozsudok Najvyššieho súdu č. 8 Sžo 28/2007 zo dňa 06.03.2008) vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (per analogiam legis). Pre oblasť správneho trestania, ustanovenie upravujúce konkurenciu správnych deliktov obsahuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnutelný (teda prísnejší trest pohlcuje miernejší). Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov s ohľadom na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená. Vzhľadom na uvedené teda bola v danom prípade pokuta, v súlade s absorpčnou zásadou, uložená podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Pokuta, ktorú môže správny orgán v zmysle § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa uložiť je až do výšky 66 400 eur.

V rámci správnej úvahy v súlade s § 47 ods. 3 Správneho poriadku v spojení s § 24 ods. 1 a § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti, vzhľadom na nedodržanie povinnosti predávajúceho vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobkov a zároveň aj na neopomenuteľnú skutočnosť, že účastník konania nerešpektoval zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov.

Správny orgán pri zvažovaní výšky pokuty a jej následnom určení okrem zákonných predpokladov uvedených v ustanovení § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa prihliadal i na charakter sankcie ako takej, ktorou je jej preventívna ako aj represívna funkcia. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu, jej výška musí byť stanovená tak, aby sa sankcionovaná osoba vyvarovala do budúcnosti porušeniu zákonných ustanovení.

Pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté zároveň na skutočnosť, že doklad o kúpe výrobku so všetkými zákonom požadovanými údajmi je nesporne relevantným dokladom, ktorý má význam pri uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady predanej veci a zároveň osvedčuje existenciu vzniku kúpnej zmluvy pri predaji v obchode medzi predávajúcim a kupujúcim-spotrebiteľom. Doklad o kúpe výrobku patrí medzi dôkazy s vysokou vypovedacou hodnotou o predávajúcom a o obsahu záväzkového vzťahu a z toho dôvodu nevydanie dokladu o kúpe je

spôsobilé sťažiť spotrebiteľovi postup pri uplatňovaní svojich práv zo zodpovednosti za vady výrobku.

Správny orgán pri určení výšky pokuty vzal do úvahy aj vek spotrebiteľa, ktorému účastník konania tabakový výrobok predal a takýto predaj spotrebiteľovi pre nesplnenie veku ako zákonom stanovenej podmienky neodmietol.

Správny orgán zároveň prihliadol k tomu, že sledovaný účel zákona zameraný na ochranu ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, na ochranu pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia, vzhľadom na zistený nedostatok v zákonom požadovanej miere a úrovni dosiahnutý nebol.

Z hľadiska miery zavinenia správny orgán prihliadol i na tú skutočnosť, že účastník konania ako predávajúci, ktorý predáva výrobky konečnému spotrebiteľovi, nesie objektívnu zodpovednosť za dodržanie všetkých zákonom stanovených podmienok predaja výrobkov bez ohľadu na akékoľvek okolnosti, ktoré spôsobili ich porušenie. Predávajúci pri svojej podnikateľskej činnosti zodpovedá aj za protiprávne konanie osôb, ktoré v jeho mene pri predaji výrobkov, či poskytovaní služieb, konajú.

Rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré boli predovšetkým zohľadnené pri určovaní výšky postihu bolo porušenie práv spotrebiteľa, nesplnenie zákonných povinností predávajúceho s ohľadom na mieru spoločenskej nebezpečnosti zistených nedostatkov, a tiež skutočnosť, že nebol dodržaný minimálny štandard ochrany spotrebiteľa garantovaný zákonom o ochrane spotrebiteľa a zákonom o ochrane nefajčiarov.

Správny orgán rovnako prihliadol na to, že sledovaný účel zákona o ochrane nefajčiarov je zameraný na ochranu ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, na ochranu pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie nefajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia, vzhľadom na zistený nedostatok v zákonom požadovanej miere a úrovni dosiahnutý nebol.

Správny orgán pri určovaní pokuty postupoval v súlade so Správnym poriadkom a síce s ustanovením § 3 ods. 5 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely a teda sú povinné objektívne podobné prípady rozhodovať zhodne.

Správny orgán má za to, že pokuta uložená účastníkovi konania, nevykazuje neodôvodnené rozdiely s prípadmi iných podnikateľských subjektov za obdobné porušenie zákona, je uložená odôvodnene, v adekvátnej výške a voči účastníkovi konania tak plní represívnu ako aj preventívnu funkciu.

Inšpektorát SOI v Prešove pre Prešovský kraj ako vecne a miestne príslušný správny orgán na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že skutkový stav zistený v čase kontroly porovnaný so stavom, ktorý je vyžadovaný všeobecne záväznými právnymi predpismi bol spoľahlivo vyhodnotený ako stav protiprávny, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Inšpektorátu SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, Ústrednému Inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave. V prípade, že uložená pokuta nebude v stanovenej lehote zaplatená ani podané odvolanie, bude jej plnenie vymáhané v zmysle príslušných právnych predpisov. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.